

Å ta imot som et lite barn

Vårt Land 4. des 884 ord

side 26-27

Det originale ved Gjenoppdag kristendommen er kanskje det systematiske forsøket på å forkynne - kristendommens sosiale og politiske endringskraft for nåtidens mennesker. Kom forlag

Marcus J. Borgs bok er ikke ukjent for Vårt Lands lesere. Den progressive bibelforskeren holder her oppgjør med himmel-og-helvete-kristendommen i USA. Visjonene hans springer ut av en historisk-sakramental tekstforståelse, i motsetning til bokstavtroens disipler. Er kombattantene likevel av samme ulla?

Borgs bok omfatter mye til å være såpass liten av omfang (252 sider). Borg gyver løs på alle de kristne kjernebegrepene som treenighet, frelse, nåde, soning og omvendelse, for å rydde opp i uvitenhet og andre - privatiseringer av Bibelen. Metoden er velkjent, siden han i enhver sammenheng leser kjernebegrepene inn i deres språklige og historiske kontekst. Det originale ved

er kanskje det systematiske forsøket på å forkynne kristendommens sosiale og politiske endringskraft for nåtidens mennesker.

Guds «lidenskap». Hans begrepsforklaringer kan handle om hvordan frelsesbegrepet opprinnelig omfatter hele det jødiske folket; frelse da i betydningen «rettferd og fred». Vi kunne tilføye: Jesus lærer oss å be en eneste bønn: Fadervår, som er i flertallsform. «For hvor to eller tre er samlet i mitt navn» - fellesskap og forandring er hjertet i Gudsrelasjonen, også i bønner, kanskje særlig i stillhetens bønn. Som kristne er vi aldri helt alene, selv ikke i møte med døden. De tradisjonstunge kirkenes fiksering på individuelle trosprestasjoner har vist seg å være narsissistisk og forminskende, dermed også unødig konfliktskapende. Borgs vektlegging av Guds «lidenskap» for sine skapninger, og at Guds rike begynner mellom mennesker, utgjør en løfterik teologi for både troende og spørrende sjeler. Språkkritikken kan fornye forståelsen av Kristus.

Dekonstruerer. Jeg er imidlertid kritisk til hans gjentatte bruk av retoriske begreper som «metafor» og «symbol» om Bibelens ekstraordinære hendelser, for eksempel der han forsøker å dekonstruere evangeliens ulike versjoner av himmelfarten. Hele Jesu virke frembringer jo kjærlighetens ekstraordinære og grensesprengende velsignelser, til alle tider. Den hyppige bruken av «metafor» og «symbol» får i seg selv en symbolsk funksjon i forklaringene til den amerikanske teologen, kanskje fordi åndelige erfaringer ikke gjennomsyrrer teksten som sådan? Forklaringene kan slik få funksjon av

[Vis avisside](#)

dogmatiske bortforklaringer. Metaforiske lesninger blir reduserende der språkets erfaringsmessige begrensinger ikke gjennomskues:

Når temaet er Jesu gjenkomst, spør Borg for eksempel om noen kan «tenke seg en skikkelse» som kommer igjen «overalt på samme tid». Helligåndens radikale synes å være skjult for både begrepslærde og bokstavtro. La meg forsiktigvis få vitne om en annen virkelighet og et underlig brospenn mellom forståelse og erfaring:

Lysende skikkelse. Da jeg var fire år, kommer søndagsskolelæreren på døren og spør mine foreldre om å få ta meg med til kirke. Vi blir sittende på første benk og på høyre side for å kunne følge med på alt som skal foregå. Like før preludiet begynner blir jeg oppmerksom på en lysende skikkelse som trer frem bak en av søylene på galleriet. Den lysende skikkelsen utstråler en mild og sky tilstedeværelse. 4-åringen jumper ned på kirkegulvet, peker oppspilt mot galleriet og jubler: «Se, der er Jesus!» I samme øyeblikk glir den hvite skikkelsen inn bak søylen igjen. Søndagsskolelæreren hysjer meg på plass. Når vi forlater kirken, får jeg streng beskjed om ikke å fortelle dette til noen, ikke engang til mine foreldre. Jeg holdt løftet i mange tiår.

Barnet i vår tid. Ta imot Guds rike som et lite barn, forkynner Jesus. I Borgs kunnskapsmettede bok er det lite som kan tenkes å innbefatte denne dimensjonen som noe annet enn psykologi, «metafor» og «symbol». Bibelforskerens gode teologiske ryddejobb inspirerer derfor til å utvide konteksten med et stort spørsmål:

Hva er et barn i vår tidsalder? «Disse mine minste» blir stadig misbrukt som barnearbeidere og flyktninger; som foreldres emosjonelle tjenere; som forkvaklede presters overgrepsoffer. Barnets spirituelle liv er ikke mye verdt i familieoppløsningenes forbrukersamfunn. Den livsåpne og barnlige dimensjonen forsvinner også i dogmatikkens abstraksjoner og språkfikseringer, som i bunn og grunn er en form for språkmaterialisme. Bakenfor de livsfjerne abstraksjonene lurer misbrukets redsler, også misbruket av naturen.

Barnlig til stede. I en parallell verden er Helligånden barnlig til stede der vi minst aner det, i det angende rommet mellom menneske og natur, i hjertenes pulserende handlingsrom, synlig i hvert minste lille blikk, merkbart i hender og føtter, utvidende i sansning og sannhet, som en energisk kamp for de fattige og lidende i oss og rundt oss.

Marcus J. Borgs bok oppfatter jeg som språklig vårrengjøring, og særlig fremstillingen av Fadervårs sosiale budskap er etterlengtet i norsk sammenheng. De insisterende forsøkene på å vise at betydningen av begrepet «tro» er å elske rettferd, peker mot en kristendom som kan vokse i visdom og modenhet. Over hele verden kommer denne revolusjonerende åndelige endringen nedenfra, kontemplativt, men likevel handlekraftig, som nytt liv til den splittede kristne kirken.

Kan Helligåndens nærvær også bli en omvendelse av hevdvunne kristne dogmer?

---

anmeldelse@vl.no

Anmeldelse

Anmeldt:

Sakprosa

Gjenoppdag kristendommen

En språklig vårrengjøring.

Marcus J. Borg

- Underfullt: Kunstneren Lukas Cranach den eldre, som var en venn av Martin Luther, malte flere bilder av Jesus og barna. I Marcus J. Borgs kunnskapsmettede bok er det lite som kan tenkes å innbefatte denne underfulle dimensjonen, at vi skal ta imot Guds rike som et lite barn, som noe annet enn psykologi, «metafor» og «symbol», skriver vår anmelder. Foto: Wikimedia commons

© Vårt Land

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.